

“Een groeimarkt vraagt om duidelijke spelregels”

BEMS: prikkel vanuit handhaving is nodig

Nieuwe middelgrote stookinstallaties moeten voldoen aan nieuwe emissie-eisen voor stikstofdioxide, zwaveldioxide en stofemissies. Dit regelt BEMS, dat 1 april in werking is getreden. Ook bevat de nieuwe regelgeving normen voor koolwaterstoffen en regels voor onderhoud en keuring van installaties. Waarom was BEMS nodig? Wat bereiken we ermee? En wat betekent BEMS voor het werk van vergunningverleners en handhavers? InfoMil Nieuws vroeg het aan beleidsmakers Kees Hoppener en Herman Walhaus van VROM.

Waarom is nieuwe regelgeving over emissie-eisen van middelgrote stookinstallaties nodig?

Kees Hoppener: “De laatste wijziging van de voorloper van BEMS – BEES B – dateert van tien jaar geleden. Tussen toen en nu heeft de techniek niet stilgestaan. En omdat stookinstallaties moeten voldoen aan Beste Beschikbare Technieken (BBT), voldeed BEES B niet meer geheel. Daarnaast zijn er meer brandstoffen op de markt gekomen. Wij kregen dus vragen van vergunningverleners welke emissie-eisen ze moesten stellen aan bijvoorbeeld biogas, biomassa en bio-olie. Een andere reden is dat we ontdekten dat gasmotoren in WKK-installaties – ook een groeimarkt – het aardgas niet optimaal verbranden, waardoor er veel koolwaterstoffen vrijkomen. Deze stoffen bestaan grotendeels uit het broeikasgas methaan. Hiervoor was geen emissie-norm en dat is uit oogpunt van het klimaatbeleid wel wenselijk. Een afgeleide reden om de regelgeving te veranderen waren de National Emission Ceilings. Volgens deze Europese richtlijn mag Nederland na 2010 per jaar niet meer dan 260 miljoen kilo stikstofdioxide (NO_x) uitstoten. Het toepassen van BBT is daarbij een goed hulpmiddel.”

Wat is er nieuw in BEMS?

Hoppener: “De eisen voor installaties die in BEES B stonden zijn hetzelfde gebleven of verscherpt. Vooral voor aardgasmotoren gelden strengere eisen. Verder is de reikwijdte verruimd. En er zijn nu voor het eerst eisen voor biobrandstoffen en koolwaterstoffen. Daarnaast hebben we de regelgeving eenvoudiger gemaakt. In BEES B hadden we bijvoorbeeld nog verschillende eisen voor ‘oude oude installaties’. Vergunningverleners en handhavers moesten steeds opzoeken welke eis voor welk jaartal gold. In BEMS tref je dit niet meer aan. Nu gelden grenswaarden per type stookinstallatie en per brandstof: vast, vloeibaar, gasvormig en biomassa.”

Hoeveel emissie besparen we met BEMS?

Hoppener: “Na 2017 – als ook alle bestaande installaties aan BEMS moeten voldoen – komt er naar schatting tussen de zeven en negen miljoen kilo minder NO_x in de atmosfeer terecht. Voor SO₂ en fijn stof zijn deze effecten beperkter, omdat deze emissies bij het verbranden van aardgas bijna niet vrijkomen. De inzet van biobrandstoffen in de stookinstallaties zal de komende jaren toenemen. Dit leidt nu al tot problemen met de luchtkwaliteit in de ons omringende landen. Regeren is vooruitzien en daarom proberen we met BEMS deze problemen voor te zijn.”
Walhaus: “De norm voor koolwaterstoffen levert nog geen grote klimaatwinst op, maar we zullen in de toekomst strengere eisen stellen.”

Waarom is die emissie-eis voor koolwaterstof zo ruim?

Walhaus: “Het is vrij revolutionair dat er nu een norm is. Voor veel partijen was dat wennen. Het leverde aanvankelijk dan ook wat weerstand op. Dat betekende een zwaarder onderhandelingsproces. Wat ook meespeelde was de vraag of de motoren die nu voor WKK-installaties op de markt zijn, gedurende hun hele levensduur de huidige

norm kunnen halen. Leveranciers willen geen garantie geven. Dus dit brengt wat onzekerheid met zich mee. Aan de andere kant: wij willen druk uitoefenen om onze doelstellingen te halen. Een jaarlijkse besparing van 1 megaton CO₂-equivalenten methaan is maximaal mogelijk als alle methaanslip kan worden voorkomen.”

“We gaan ervan uit dat leveranciers producten maken die aan BEMS voldoen. Maar een prikkel vanuit de handhaving is belangrijk. De markt moet wel zien dat we het serieus nemen”

Hoe wil je die potentiële besparing concreet realiseren?

Walhaus: “Waarschijnlijk wordt BEMS over drie jaar herzien. Tot die tijd kun je een aantal sporen bewandelen om de koolwaterstofemissies uit WKK-installaties verder terug te dringen. Eén ervan is de inzet van nageschakelde technieken. Die zijn in ontwikkeling, maar nu nog niet marktrijp. Ook gaan we kijken naar de mogelijkheden in het onderhoud en beheer van motoren. Bijvoorbeeld door een andere afstelling. Of door onderdelen te vervangen. Een aantal publicaties beschrijft een nieuwe roestvrij stalen zuiger, die voor minder emissies zorgt. Binnenkort gaan wij met brancheorganisaties overleggen wat technisch en financieel haalbaar is.”

Waarom is er gekozen voor een tijdelijk soepeler norm voor biobrandstoffen?

Hoppener: “Aardgas heeft een constante kwaliteit. Je weet hoe het zich gedraagt.

En dan kun je het systeem erop afstemmen. Dat is nog niet zo bij biogas. De kwaliteit ervan is wisselend. De ene keer komen er meer afvalstoffen vrij, de andere keer weer minder. Hiermee moeten we ervaring opdoen, want biogas wordt nu nog niet veel toegepast. De sector heeft ons aangegeven dat ze drie jaar nodig heeft om de milieuprestaties van biobrandstoffen vergelijkbaar te maken met die van de fossiele brandstoffen. We hebben de markt deze tijd gegund. Daarom zijn we nu met hen een ontwikkelingsprogramma gestart." Walthaus: "We willen het gebruik van biogas graag stimuleren en de ontwikkeling ervan niet frustreren door onrealistische eisen te stellen. Daarom moet meer onderzoek plaatsvinden. Het is de bedoeling dat op termijn ook biogasmotoren aan dezelfde eisen moeten voldoen als gewone gasmotoren."

Wat betekent het BEMS voor het werk van vergunningverleners en handhavers?

Hoppener: "Voor vergunningverleners verandert er weinig. De werkwijze is conform BEES B. De nieuwe regelgeving is alleen wat verbreed en vereenvoudigd, zoals ik eerder aangaf. Voor handhavers is BEMS een interessante uitdaging. Vooral voor nieuwe installaties. Vanaf 1 april moeten deze installaties aan de normen van BEMS voldoen. Het is interessant om na een jaar de balans op te maken. Pakken leveranciers en gebruikers het op? Is BEMS voldoende bekend? Kijk, de markt moet zich zetten. We gaan ervan uit dat leveranciers producten maken die aan BEMS voldoen. Maar een prikkel vanuit de handhaving is belangrijk. De markt moet wel zien dat we het serieus nemen."

Gaat er nog iets gebeuren met installaties die kleiner zijn dan 1 megawatt?

Hoppener: "Ja, er komt regelgeving. Op dit moment zijn we hierover in overleg met leveranciers en bevoegd gezag."

Kees Hoppener

Herman Walthaus

Informatie voor het bevoegd gezag

Het informatieblad BEMS helpt vergunningverleners en toezicht-houders de wet uit te voeren. Daarnaast kan het bevoegd gezag de publicatie gebruiken om bedrijven te adviseren. Projectleider Wendy Simonse (InfoMil): "We geven achtergrondinformatie en verduidelijken de wetteksten. Zo gaan we in op de werkingsfeer, leggen we nieuwe begrippen als 'nominaal vermogen' uit en geven we een toelichting op de overgangstermijnen voor bestaande installaties. Het is goed om te weten dat BEMS voor bestaande installaties per 1 januari 2017 ingaat, maar dat geldt alleen voor de emissie-eisen. Overige bepalingen uit BEMS, zoals de vereenvoudigde onderhouds- en keuringsverplichting, gelden wél zodra BEMS in werking treedt. Ook is het goed te weten dat de regels uit het BEMS voor nieuwe installaties gelden zodra ze in gebruik worden genomen. Dus niet – zoals gebruikelijk – op de

datum van vergunningverlening. Wij leggen deze en andere onderwerpen waarover wij vragen verwachten uit. Een ander voorbeeld is de aanpak van stookinstallaties die onder de NO_x-emissiehandel vallen. Dit is nu beter gestroomlijnd, maar het heeft wel consequenties voor de vergunningverlening. Wie wil weten welke gevolgen dat zijn, kan dat nalezen in het informatieblad." Daarnaast biedt het informatieblad nog een handige extra service. Vergunningverleners en handhavers hebben te maken met verschillende wet- en regelgeving voor stookinstallaties, zoals BEMS, BEES A en BVA. Een handige beslisboom in het informatieblad leidt het bevoegd gezag naar de juiste regelgeving.

Het informatieblad BEMS is digitaal beschikbaar via www.infomil.nl/infomilnieuws